

Effectiveness of Shadowing for Improving Japanese Pronunciation of Loanwords*

Tasane Methapisit**

Faculty of Liberal Arts, Thammasat University

Abstract

A large number of words from foreign languages have been integrated into the Japanese language. These are called loanwords or “Gairaigo” in Japanese. Loanwords in Japanese may help students of the Japanese language build their vocabulary quickly from the use of these familiar words from other languages. On the other hand, they can also be a hindrance to learning Japanese, especially when the pronunciation of these “Japanized” loanwords is different from the original pronunciation: e.g. rush hour = rasshuawaa, vocabulary = bokyaburarii, mansion = manshon. This paper outlines the results of an experimental study on the effectiveness of shadowing techniques for improving the pronunciation of Japanized loanwords among Thai students. The experiment was measured with a dictation test and oral reading test before and after using the shadowing techniques. The subjects of the experiment were also requested to self-monitor their progress during their shadowing training. The self-monitoring result indicated that students tended to use the original pronunciation instead of Japanese pronunciation in the following cases: (1) the loanwords with root from or integrated in Thai language (native language), (2) the loanword whose Japanese pronunciation was not known and (3) when the immediate interaction was required. From this study, we recommend that language learners be taught pronunciation rules for Japanese loanwords along with shadowing training.

Keywords: Shadowing techniques, Listening and speaking skills, Dictation test, Oral reading test

* บทความนี้เรียบเรียงเป็นภาษาไทยจากบทความที่นำเสนอปกเกล้าเป็นภาษาญี่ปุ่นในการประชุมวิชาการนานาชาติ International Conference on Japanese Language Education 2010 ณ National Cheng-Chi University, Taiwan วันที่ 1 สิงหาคม 2010 และ International Symposium: The Application of Shadowing Method on the Acquisition of Second Language Speech National Taichung Institute of Technology(NTIT) วันที่ 3 สิงหาคม 2010 โดยได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก the Japan Society for the Promotion of Science Scientific Research, No:(B)21402007, P.I: Prof. Sakoda Kumiko และได้รับทุนบางส่วนในการนำเสนอผลงานวิจัยจากคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

** Corresponding author e-mail: tasmetha@gmail.com

ประสิทธิภาพของการฝึกแซโดอิงเพื่อปรับปรุงการออกเสียงคำยืมในภาษาญี่ปุ่น

ทัศนีย์ เมธาพิสิฐ

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บทคัดย่อ

ในภาษาญี่ปุ่นมีการนำคำยืมจากภาษาต่างประเทศมาใช้ในปริมาณที่มาก คำยืมนี้ภาษาญี่ปุ่นเรียกว่า “ไกโรโกะ” ซึ่งเมื่อเข้ามาอยู่ในภาษาญี่ปุ่นจะเขียนด้วยอักษรคาตากานะและมีการออกเสียงเป็นไปตามระบบเสียงในภาษาญี่ปุ่น แม้ว่าคำยืมจะช่วยด้านการเรียนรู้คำศัพท์ แต่บางครั้งก็เป็นอุปสรรคต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นได้ โดยเฉพาะในด้านการออกเสียงซึ่งแตกต่างไปจากการออกเสียงในภาษาต้นแบบ เช่น rush hour อ่านว่า rasshuawaa vocabulary อ่านว่า bokyaburarii และ mansion อ่านว่า manshon ผู้เรียนจึงมีความสับสนในการออกเสียงคำดังกล่าวและออกเสียงผิดเพี้ยนไป บทความนี้นำเสนอผลการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งสำรวจประสิทธิภาพของเทคนิคแซโดอิง ว่าสามารถแก้ไขการออกเสียงคำยืมภาษาต่างประเทศของผู้เรียนชาวไทยที่ผิดเพี้ยนไปได้หรือไม่ โดยใช้การทดสอบอ่านออกเสียง และการเขียนตามคำบอก ก่อนและหลังการฝึกแซโดอิง เป็นเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ของการฝึกแซโดอิงคือ ผลการศึกษาพบว่าเทคนิคแซโดอิงสามารถแก้ไขการออกเสียงคำยืมของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยได้ในระดับหนึ่งแต่ก็ยังมีส่วนที่ยากต่อการแก้ไข จากการสังเกตและกำกับตนเองในการออกเสียงของกลุ่มทดลองก็สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนมีแนวโน้มจะใช้เสียงดั้งเดิมของคำยืมนั้นมากกว่าเสียงในระบบภาษาญี่ปุ่นในกรณีที่ 1) เป็นคำที่มาจากภาษาแม่ 2) เป็นคำที่ยังไม่เคยเรียนและไม่รู้ว่าจะออกเสียงอย่างไร และ 3) เมื่อตกอยู่ในสภาวะที่ต้องตอบโต้โดยฉับพลัน จากการศึกษาครั้งนี้ทำให้เห็นว่า การให้ความรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์การออกเสียงคำยืมในภาษาต่างประเทศควรกระทำควบคู่ไปกับการฝึกแซโดอิง

คำสำคัญ: แซโดอิง ทักษะการฟังและพูด แบบทดสอบการอ่านออกเสียง แบบทดสอบการเขียนตามคำบอก

1. บทนำ

ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย แม้จะมีความรู้ความสามารถภาษาญี่ปุ่นในระดับที่สูง และได้ไปศึกษาที่ประเทศญี่ปุ่นมาแล้วก็ตาม พบว่ามีการออกเสียงยังไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะคำยืมในภาษาญี่ปุ่นซึ่งบางครั้งจะออกเสียงเป็นสำเนียงไทยบ้าง สำเนียงอังกฤษบ้าง สำเนียงไทยปนอังกฤษบ้าง ปกติผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยมักจะได้รับการศึกษาภาษาอังกฤษกันมาตั้งแต่ระดับประถม พื้นความรู้ภาษาอังกฤษจึงน่าจะมีส่วนช่วยในการสื่อสารภาษาญี่ปุ่นได้ด้วย แต่เนื่องด้วยระบบเสียงที่แตกต่างกันทำให้ไม่สามารถใช้สื่อสารได้ อย่างมีประสิทธิภาพและบางครั้งอาจส่งผลกระทบต่อเชิงลบต่อการฟังและการออกเสียงภาษาญี่ปุ่นอีกด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเรียนการสอนด้านการออกเสียงในประเทศไทยมักถูกมองข้ามและไม่มีการจัดการเรียนการสอนกันอย่างจริงจังและเป็นระบบ (Yupaka S., et al., 2008, Chiba, M., et al., 2009) มีงานวิจัยไม่น้อยที่ระบุว่าแชโดว์¹ สามารถช่วยพัฒนาทักษะการใช้ภาษาญี่ปุ่นด้วยเนื่องจากเป็นวิธีการป้อนข้อมูลที่ถูกต้องในปริมาณมาก และการฝึกซ้ำๆ ทำให้มีพัฒนาการการใช้ภาษาดีขึ้นโดยเฉพาะในกลุ่มผู้เรียนชั้นต้น (Sakoda & Matsumi 2004, 2005) ผู้วิจัยจึงประสงค์จะทำการทดลองนำเทคนิคแชโดว์มาใช้กับผู้เรียนชาวไทยซึ่งมีทักษะภาษาญี่ปุ่นระดับสูงเพื่อศึกษาว่าเทคนิคแชโดว์ใช้ในการพัฒนาการออกเสียงกับผู้เรียนที่มีทักษะระดับสูงได้หรือไม่ โดยเน้นศึกษาการออกเสียงในคำยืมภาษาต่างประเทศ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้มี 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาเทคนิคการฝึกแชโดว์ว่าสามารถปรับปรุงการออกเสียงคำยืมในภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทยได้หรือไม่ 2) เพื่อศึกษาว่าเสียงใดที่เป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนชาวไทย 3) เพื่อสำรวจทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อการฝึกแชโดว์

2.1 กลุ่มผู้ทดลอง

นักศึกษาเอกวิชาวาภาษาญี่ปุ่น ชั้นปีที่ 4 และ 5 จำนวน 12 คน

2.2 ข้อมูลที่ใช้ในการทดสอบ

แบบฝึก 1 ข้อความที่ประกอบด้วยคำศัพท์คาตากานะ เป็นไฟล์เสียงที่รวมคำศัพท์คาตากานะทั้งสิ้น 55 คำ

2.3 ขั้นตอนการทดลอง

1. จัดทำแบบสอบถามสำรวจข้อมูลเบื้องต้นก่อนการทดลองเพื่อศึกษาความสามารถภาษาญี่ปุ่นและพื้นความรู้ภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลอง

2. ทำการทดสอบการฟังและเขียนตามคำบอกแบบเดิมคำ (Dictation test) และทดสอบอ่านออกเสียงข้อความที่กำหนดให้ (Oral reading test) ก่อนและหลังการฝึกแชโดว์

3. ฝึกแชโดว์ต่อเนื่องกันเป็นเวลา 5 วัน

4. ทำแบบสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มทดลองหลังการทดลองเสร็จสิ้น กระบวนการทดลองทั้งหมดรวมทั้งการฝึกแชโดว์ แสดงในตารางที่ 1

¹ แชโดว์ (shadowing) หมายถึง การฝึกฟังโดยที่ผู้เรียนเมื่อฟังเสียงที่ได้ยินแล้วจะพูดซ้ำตามให้เหมือนที่สุดในทันที (Tamai, 2005) เดิมเป็นที่รู้จักในฐานะที่เป็นเทคนิคขั้นพื้นฐานสำหรับการฝึกกล่อมแบบพูดพร้อม ต่อมาได้มีการนำมาใช้ในการฝึกทักษะการฟังและพูดภาษาต่างประเทศ

ตารางที่ 1 กระบวนการในการสำรวจ

Pretest	วันที่ 1 ทดสอบเขียนตามคำบอกแบบเดิมคำ (Dictation test) และทดสอบอ่านออกเสียงข้อความที่กำหนดให้ (Oral reading test)
ครั้งที่ 1	วันที่ 1 ฟังแชโดอิงแบบ Script shadowing ² และบันทึกเป็นไฟล์เสียงในวันที่มีการทดสอบ
ครั้งที่ 2	วันที่ 2 ฟังแชโดอิงแบบ Script shadowing และบันทึกเป็นไฟล์เสียงวันถัดไปส่งทางอีเมล
ครั้งที่ 3	วันที่ 3 ผู้สอนสะท้อนผลกลับและฟังแชโดอิงแบบ Prosody Shadowing ³ ส่งไฟล์เสียงวันถัดไปทางอีเมล
ครั้งที่ 4	วันที่ 4 ฟัง Prosody Shadowing วิทยุบุคคลครั้งที่ 2 และส่งไฟล์ที่บันทึกเสียงทางอีเมล
ครั้งที่ 5	วันที่ 5 ฟัง Content Shadowing ⁴ โดยไม่ดูสคริปต์ และส่งไฟล์เสียงมาทางอีเมล
Post test	วันที่ 15 ทดสอบเขียนตามคำบอกแบบเดิมคำ (Dictation test) และทดสอบอ่านออกเสียงข้อความที่กำหนดให้ (Oral reading test) ให้อ่านออกเสียง (Oral reading test) และบันทึกเสียงในชั้นเรียน

2.4 วิเคราะห์

ในการประเมินประสิทธิภาพของการฝึกแชโดอิง ใช้แบบทดสอบเขียนตามคำบอกประเภทเดิมคำ (Dictation test) และแบบทดสอบการอ่านออกเสียงตามสคริปต์ (Oral reading test) โดยทดสอบก่อนฝึกแชโดอิงและ 2 สัปดาห์หลังฝึกแชโดอิง ในการทดสอบเขียนตามคำบอก จะเปิดไฟล์เสียงในห้องเรียนและให้กลุ่มทดลองเดิมคำลงในกระดาษคำตอบ จากนั้นนำมาตรวจนับคำผิดโดยคำที่ทดสอบมีทั้งหมด 33 คำ ส่วนการทดสอบการอ่านออกเสียง ตรวจสอบคำยืมที่เขียนด้วยคาตากานะทุกคำซึ่งมีทั้งหมด 55 คำ โดยให้กลุ่มผู้ทดลองส่งไฟล์เสียงมา ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ไฟล์เสียงโดยบันทึกจำนวนคำที่ผิด คำที่ผิด และคำนวณอัตราการออกเสียงถูกต้องและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในแบบทดสอบแต่ละครั้ง

3. ผลการศึกษา

3.1 ประวัติของกลุ่มผู้เข้าทดลอง

กลุ่มทดลองจำนวน 12 คน (ST1-S12) จำแนกเป็นผู้ที่สอบผ่านการวัดระดับภาษาญี่ปุ่น (JLPT) ระดับ 3 จำนวน 5 คน ระดับ 2 จำนวน 7 คน ทุกคนมีพื้นฐานการศึกษาภาษาญี่ปุ่นมาแล้ว 6-8 ปี ซึ่งอนุมานได้ว่าน่าจะมีความสามารถเทียบเท่าหรือใกล้เคียงกับความสามารถภาษาญี่ปุ่นระดับ 2 ในด้านประสบการณ์ใช้ชีวิตในประเทศญี่ปุ่น ในจำนวน 12 คนมี 4 คน (ST1-ST4) ที่เคยไปศึกษาที่ประเทศญี่ปุ่น เป็นเวลานาน 9-12 เดือน ส่วนนักศึกษาอีก 8 คนซึ่งไม่เคยไปศึกษาที่ญี่ปุ่นมี 7 คนที่เคยไปท่องเที่ยวที่ญี่ปุ่น รวม 2 สัปดาห์ มีเพียงคนเดียว (ST7) ที่ไม่เคยเดินทางไปญี่ปุ่นเลย

² script shadowing หมายถึง การฟังเสียงพร้อมกับอ่านออกเสียงตามสคริปต์เพื่อความถูกต้องของการออกเสียง หากฟังและอ่านตามโดยไม่ได้เปล่งเสียงออกมาก็จะเรียกว่า synchronized reading

³ prosody shadowing หมายถึง การฟังเสียงต้นแบบและพูดตามในทันทีโดยพยายามไม่ดูสคริปต์ และเลียนเสียงให้ได้เหมือนที่สุดทั้งความเร็ว ทำนองเสียง การเน้นเสียง จังหวะการพูด เพื่อพัฒนาการพูดให้คล่องแคล่ว

⁴ content shadowing หมายถึง การฟังเสียงโดยคำนึงถึงความหมายเป็นหลักและพูดตามในทันทีโดยไม่ดูสคริปต์ ควรเลียนแบบการออกเสียงให้เหมือนกับการออกเสียงจริงที่เป็นธรรมชาติมีอารมณ์ในการพูด

สำหรับพื้นฐานการศึกษารายภาษาอังกฤษพบว่า ผู้ที่ศึกษารายภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับอนุบาลมี 5 คน ได้แก่ ST1, ST2, ST5, ST9, ST10 นอกนั้นเริ่มศึกษารายภาษาอังกฤษตั้งแต่ระดับประถมศึกษา รวมเวลาศึกษารายภาษาอังกฤษอยู่ในราว 11-20 ปี ซึ่งเป็นเวลานานกว่าพื้นฐานความรู้ภาษาญี่ปุ่น

3.2 ผลจากการทดสอบเขียนตามคำบอกแบบเดิมคำ

จากการทดสอบเขียนตามคำบอกแบบเดิมคำก่อนฝึกแชโดว์ (กำหนดให้ฟังเทป 3 ครั้ง) และหลังฝึกแชโดว์ (กำหนดให้ฟังเทป 2 ครั้ง) การทดสอบ

หลังฝึกห่างจากการทดสอบก่อนฝึกครั้งแรกเป็นเวลา 2 สัปดาห์

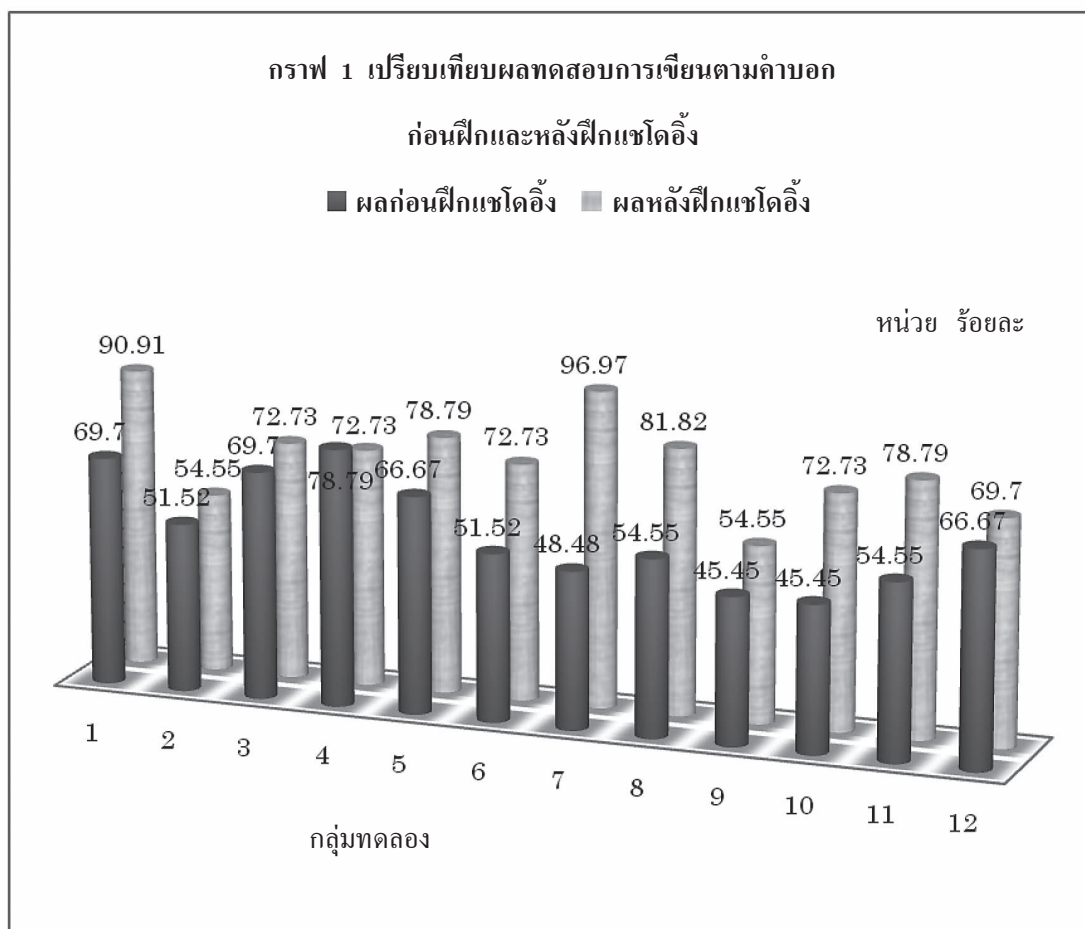
ในแบบทดสอบเขียนตามคำบอกนี้ กำหนดให้เดิมคำยืมจำนวน 33 แห่งจากจำนวนคำยืมทั้งหมด 55 คำและนำผลจำนวนคำที่ตอบผิดมาคำนวณอัตราการตอบถูกของครั้งที่ 1 และ 2 มาเปรียบเทียบกับดังตารางที่ 2 พบว่า แม้ว่าคำที่ตอบผิดของกลุ่มผู้ทดลองจะแตกต่างกัน แต่กลุ่มทดลองเกือบทั้งหมดยกเว้น ST4 มีอัตราการตอบถูกสูงขึ้นหลังจากฝึกแชโดว์ เมื่อทำการทดสอบ t-test ค่าเฉลี่ยครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 เปรียบเทียบกัน ผลปรากฏว่า ครั้งที่ 2 มีอัตราการตอบถูกสูงขึ้น ($t = 3.21, p < .01$)

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบเขียนตามคำบอกก่อนฝึกและหลังฝึกแชโดว์

ผู้ทดลอง	ก่อนฝึกแชโดว์		หลังฝึกแชโดว์	
	จำนวนคำผิด	อัตราการตอบถูก	จำนวนคำผิด	อัตราการตอบถูก
ST1	10	69.70	3	90.91
ST2	16	51.52	15	54.55
ST3	10	69.70	9	72.73
ST4	7	78.79	9	72.73
ST5	11	66.67	7	78.79
ST6	16	51.52	9	72.73
ST7	17	48.48	1	96.97
ST8	15	54.55	6	81.82
ST9	18	45.45	15	54.55
ST10	18	45.45	9	72.73
ST11	15	54.55	7	78.79
ST12	11	66.67	10	69.70
ค่าเฉลี่ย	13.66	58.59	8.33	74.75
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน		11.14		12.42

จากกราฟ 1 ที่แสดงการเปรียบเทียบอัตรา
การตอบถูกในแบบทดสอบการเขียนตามคำบอก จะ
เห็นว่าพัฒนาการของแต่ละคนไม่เท่ากัน ผู้ที่ผลหลัง

ฝึกดีกว่าก่อนฝึกมากกว่าร้อยละ 20 ได้แก่ ST1,
ST6, ST7, ST8, ST10 และ ST11

3.3 เปรียบเทียบผลการทดสอบอ่าน ออกเสียงก่อนฝึกและหลังฝึกแซโดอิง

ในการทดสอบการอ่านออกเสียงนั้น
คำเป้าหมายที่ใช้ทดสอบคือ คำยืมที่เขียนด้วยอักษร
คาตากานะทั้งหมด 55 คำ เมื่อเปรียบเทียบจำนวน
คำที่อ่านออกเสียงผิดและอัตราการตอบถูกครั้งที่ 1
และครั้งที่ 2 ได้ผลดังตารางที่ 3 จากการทดสอบนี้

จะเห็นว่าอัตราการตอบถูกในแบบทดสอบอ่านออก
เสียงหลังฝึกแซโดอิงเพิ่มสูงขึ้นทุกคน ผลการทำ
t-test เพื่อหาค่าเฉลี่ยในการทดสอบอ่านออกเสียง
ก่อนฝึกและหลังฝึกแซโดอิง ปรากฏว่า อัตราการตอบ
ถูกหลังการฝึกแซโดอิง สูงกว่าอัตราการตอบถูกก่อน
ฝึกแซโดอิง ($t = 4.24, p < .01$)

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบการอ่านออกเสียง ก่อนฝึกและหลังฝึกแซโดอิง

ผู้ทดลอง	ก่อนฝึกแซโดอิง		หลังฝึกแซโดอิง	
	จำนวนคำผิด	อัตราการตอบถูก	จำนวนคำผิด	อัตราการตอบถูก
ST1	15	72.73	10	81.82
ST2	11	80.00	9	83.64
ST3	10	81.82	5	90.91
ST4	5	90.91	3	94.55
ST5	10	81.82	5	90.91
ST6	16	70.91	5	90.91
ST7	11	80.00	2	96.36
ST8	10	81.82	5	90.91
ST9	18	67.27	8	85.45
ST10	16	70.91	11	80.00
ST11	8	85.45	4	92.73
ST12	15	72.73	4	92.73
ค่าเฉลี่ย		78.03		89.24
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน		7.04		5.23

จากกราฟ 2 ที่แสดงการเปรียบเทียบอัตราการตอบถูกในแบบทดสอบการอ่านออกเสียง จะเห็นว่า ผลหลังการฝึกแซโดอิงอยู่ในอัตราที่สูงระดับร้อยละ 90 ผู้ที่มีผลหลังฝึกแซโดอิงดีกว่าก่อนฝึกแซโดอิงมากกว่า ร้อยละ 20 ได้แก่ ST6, ST9 และ ST12

3.4 การสำรวจทัศนคติของกลุ่มผู้ทดลอง

เพื่อสำรวจประสิทธิภาพของการฝึกแซโดอิง ในเชิงลึก หลังฝึกแซโดอิง ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถาม ความคิดเห็นของกลุ่มผู้ทดลองทั้ง 12 คนโดยให้ ประเมินเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการฝึกแซโดอิงว่า มีผลต่อการพัฒนาการฟังและการพูดของตนเอง หรือไม่

3.4.1 ทักษะการฟังและพูด

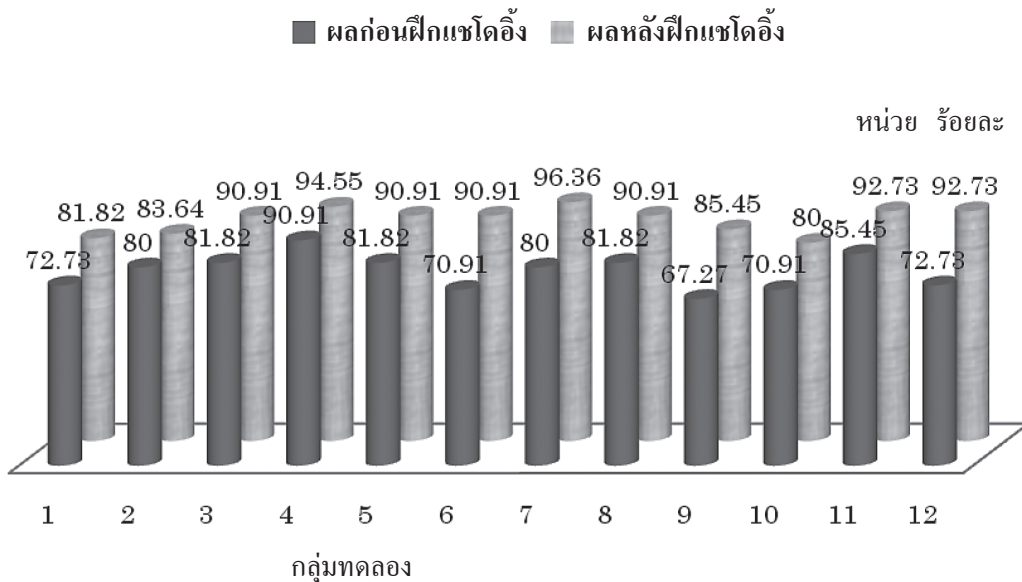
กลุ่มผู้ทดลองทุกคนตอบว่า การฝึกแซโดอิง มีผลต่อการพัฒนาทักษะการฟังและการพูดมากขึ้น โดยประเมินเกี่ยวกับทักษะการฟังว่า

1. มีประโยชน์ในด้านการเสริมความเข้าใจในเนื้อหา (8)
2. ทำให้ฟังภาษาญี่ปุ่นที่เร็วขึ้นได้ (6)
3. ทำให้รู้ตัวว่าออกเสียงผิดที่ตรงจุดใดบ้าง (4)

ประโยชน์ของการฝึกแซโดอิงที่มีต่อทักษะการพูด ปรากฏดังนี้

1. สามารถออกเสียงภาษาญี่ปุ่นและมีสำเนียงที่เป็นธรรมชาติมากขึ้น (8 คน)
2. รมัลดะวังการออกเสียงของตัวเองมากขึ้น (7 คน)
3. พูดภาษาญี่ปุ่นได้เร็วขึ้น (6 คน)

กราฟ 2 เปรียบเทียบผลทดสอบการอ่านก่อนฝึกและหลังฝึกแซโดอิง

3.4.2 จำนวนครั้งและเนื้อหาที่เหมาะสมในการฝึกแซโดอิง

สำหรับจำนวนครั้งที่เหมาะสมในการฝึกแซโดอิง มีผู้ที่ตอบว่าควรฝึกมากกว่า 5 ครั้ง จำนวน 10 คน ควรฝึกประมาณ 3-5 ครั้ง 2 คน นอกจากนี้ เมื่อสอบถามเกี่ยวกับระดับความยากง่ายของเนื้อหาที่ใช้ในการฝึกแซโดอิง กลุ่มทดลองตอบว่า ควรเป็นระดับที่ไม่เกินความสามารถของตัวเองมากนัก (9 คน) และเนื้อหาที่ฝึก ควรเป็นบทบรรยายในรายการสารคดี

(7 คน) ส่วนกลุ่มที่เคยไปศึกษาที่ประเทศญี่ปุ่นตอบว่า ต้องการฝึกในระดับความเร็วที่คนญี่ปุ่นทั่วไปพูด

3.4.3 คำยืมที่คิดว่าออกเสียงยากและฟังเข้าใจยาก

จากการสอบถามคำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาญี่ปุ่นที่กลุ่มทดลองคิดว่า ออกเสียงยาก และฟังเข้าใจยากนั้น ได้คำตอบตามตารางที่ 4 และตารางที่ 5 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 คำยืมที่ออกเสียงยาก

アルコール	コンビニエンスストア(3)	フェスティバル(3)
アルプス	ストロベリージャム	フラッシュ
ウルトラマン	セブンイレブン	ボキャブラリー(4)
エックスジャパン	チャンピオン(3)	ボヘミアンラブソディ(2)
オーストラリア	ディズニーランド	マクドナルド
キャラクター	ヒップポップ	ラッシュアワー(2)
クエスチョン	フィルム	
コンサルタント	フェアレディーゼット	

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บ คือจำนวนผู้ตอบที่มากกว่า 1 คนขึ้นไป

ตารางที่ 5 คำยืมที่ฟังเข้าใจยาก

アルコール	シアター(2)	パリ
インテリ	ジャーナリスト	フェアレディーゼット(2)
ウィルス	ストロベリージャム	フェスティバル
ウェสเตอร์ン	セブンイレブン	フラッシュ
ウェスト	ツアー	ポップソング2
エキスパート	ツイッター	ボヘミアンラブソディ
エネルギー	ツリー	ホワイト
キシリトール(4)	ナイフ	マクドナルド
キテーちゃん	バイキング	メダル(2)
クエスチョン	パソコン	ラッシュアワー

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บ คือจำนวนผู้ตอบที่มากกว่า 1 คนขึ้นไป

3.4.4 การใช้คำยืมและการออกเสียง

จากคำถามที่ว่า “เวลาที่สนทนากับคนญี่ปุ่น ท่านใช้คำยืมจากภาษาต่างประเทศบ้างไหม และเวลาใช้คำยืมนั้นออกเสียงแบบใด” กลุ่มทดลองโดยมากตอบว่า “ใช้คำยืมจากภาษาต่างประเทศเมื่อนึกคำในภาษาญี่ปุ่นไม่ออกหรือไม่รู้จักคำนั้นในภาษาญี่ปุ่น” แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมักใช้คำยืมภาษาต่างประเทศเป็นกลยุทธ์

การใช้คำแทน (substitution) และมองว่าเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ในการสื่อสาร

สำหรับข้อถามเกี่ยวกับ “วิธีออกเสียงคำยืม” 9 ใน 12 คนของกลุ่มทดลองระบุว่า “จะเลือกออกเสียงแตกต่างกันไปแล้วแต่คำ” มีเพียง 2 คนที่ตอบว่า “จะออกเสียงโดยยึดหลักเกณฑ์การออกเสียงในภาษาญี่ปุ่น” และ 1 คนให้ข้อมูลที่น่าสนใจว่า “หากจำเป็น

ต้องพูดโดยไม่ทันเตรียมตัว อาจออกเสียงคำยืมนั้นตามสำเนียงเดิมในภาษานั้น แต่ถ้าใช้แล้วไม่สามารถสื่อสารกับฝ่ายตรงข้ามได้จะปรับเปลี่ยนไปออกเสียงตามแบบญี่ปุ่น” อย่างไรก็ตามไม่มีผู้ใดระบุว่าใช้ระบบเสียงในภาษาแม่เพื่อออกเสียงคำยืมเหล่านั้น ทั้งที่ในความเป็นจริงผู้เรียนมักออกเสียงโดยมีอิทธิพลของภาษาแม่อยู่ด้วย

สำหรับเหตุผลที่เลือกวิธีการออกเสียงคำยืมเหล่านั้น สรุปได้ดังนี้

1. คำยืมภาษาต่างประเทศที่รู้จักแล้ว โดยมากจะออกเสียงตามแบบญี่ปุ่น
2. คำยืมภาษาต่างประเทศที่ไม่รู้จัก มีทั้งที่ออกเสียงตามแบบเสียงดั้งเดิมในภาษานั้นและที่ออกเสียงตามมาตรฐานการออกเสียงของญี่ปุ่น
3. สำหรับคำเฉพาะที่เป็นภาษาแม่ มักจะออกเสียงตามแบบภาษาแม่ โดยรู้ว่าบางครั้งก็ไม่สามารถสื่อให้คนญี่ปุ่นเข้าใจได้
4. บางครั้งจะพูดไปตามความเคยชิน หรือ ออกเสียงตามแบบที่เคยได้ยิน ขึ้นอยู่กับแต่ละสถานการณ์

4. วิเคราะห์และอภิปรายผล

4.1 เทคนิคแซโดอิงในการแก้ไขการออกเสียงคำยืม

จากการทดลองเพื่อศึกษาประสิทธิภาพของเทคนิคแซโดอิงในการแก้ไขการออกเสียงในคำยืมจากภาษาต่างประเทศของผู้เรียนชาวไทย โดยใช้แบบทดสอบเขียนตามคำบอกและแบบทดสอบอ่านออกเสียง จะเห็นได้ว่าผลการทดสอบ กลุ่มทดลองสามารถตอบได้ถูกต้องมากกว่าครั้งแรกก่อนฝึกแซโดอิง แสดงว่า การฝึกโดยใช้เทคนิคแซโดอิงแม้จะเป็นระยะเวลาสั้นๆ ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นก็สามารถพัฒนาและแก้ไขการออกเสียงที่ผิดได้ในระดับหนึ่ง ดังผลที่ปรากฏในกราฟที่ 1 และ 2

ในจำนวนคำที่สำรวจ 55 คำนั้นพบว่า คำที่ออกเสียงไม่ผิดเลยมี 12 คำ คำที่ออกเสียงผิดแต่สามารถแก้ไขได้หลังการฝึกแซโดอิงมี 18 คำ อย่างไรก็ตามยังมีอีก 25 คำที่แม้จะฝึกแซโดอิงแล้วยังเป็นคำที่ยากสำหรับผู้เรียนในการออกเสียงให้ได้ถูกต้อง คำที่มีผู้ทดลองมากกว่า 3 คนที่ออกเสียงผิดแม้จะผ่านการฝึกแซโดอิงแล้วปรากฏดังตารางที่ 6

4.2 เสียงและคำยืมที่ยากสำหรับผู้เรียนชาวไทย

หลังจากทำการฝึกแซโดอิงและทำการทดสอบคำศัพท์แบบเดิมคำแล้ว ได้นำผลการทดสอบให้ผู้ทำการทดลองดู และให้แต่ละคนพิจารณาถึงจุดอ่อนของตนเอง ซึ่งผลปรากฏว่าจุดอ่อนที่กลุ่มทดลองตระหนักมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ เสียงสั้นยาว (12 คน) เสียงโฆษะ (10 คน) และเสียงสระจุด (5 คน) สิ่งนี้สะท้อนให้เห็นว่าแม้ผู้เรียนที่มีทักษะภาษาญี่ปุ่นระดับสูงก็ยังคงมีความกังวลในการออกเสียงเช่นเดียวกับผู้เรียนที่มีทักษะในระดับต้น

คำยืมที่ออกเสียงยากสำหรับกลุ่มทดลองมีแนวโน้มจะเป็นคำที่มีหลายพยางค์ และคำที่เสียงแตกต่างไปจากภาษาเดิมมาก เช่น ボキャブラリー (vocabulary), コンビニエンスストア (convenient store), フェスティバル (festival) ส่วนคำที่ฟังเข้าใจยาก นอกจากคำหลายพยางค์แล้วยังมีคำที่เป็นข้อจำกัดของระบบเสียงในภาษาญี่ปุ่น เช่นในคำว่า ツアー (tour), ツイッター (twitter), ツリー (tree) ซึ่งในภาษาญี่ปุ่นใช้เสียง [tsu] และคำที่ออกเสียงแตกต่างไปจากเสียงในภาษาต้นทาง เช่น キシリトール (xylitol), エキスパート (expert), ジャーナリスト (journalist) เป็นต้น

คำยืมที่ทั้งออกเสียงยากและฟังเข้าใจยากสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 6 คำยืมในภาษาต่างประเทศที่แก้ไขได้ยาก

คำยืมภาษาต่างประเทศ	ระดับ ภาษาญี่ปุ่น	ต.ย. การออกเสียงผิด	สาเหตุ
ガスストーブ	ระดับ 3/4	ゲ/ギヤストーブ	เพี้ยนจากภาษาอังกฤษ เสียงขาดหาย
ラッシュアワー	ระดับ 2	ラッシュアウア	เพี้ยนจากภาษาอังกฤษ
クイズ	ระดับ 1	二重子音kw	เพี้ยนจากภาษาอังกฤษ
マンション	ระดับ 2	メンシヤン	เพี้ยนจากภาษาไทย
ストロベリー/ジャム	ไม่มี/ระดับ 3	สตร์บารี่-จัม	เพี้ยนจากภาษาไทย
ฟรี	ระดับ 2	二重子音fr	เพี้ยนจากภาษาอังกฤษ
ポケット	ระดับ 4	ป๊อกเก็ต	เพี้ยนจากภาษาไทย
บี๊ตลส์	ไม่มีระดับ	บี๊ตล	เพี้ยนจากภาษาไทย
ฟิล์ม	ระดับ 4	ฟลิ้ม•ฟิ๋ม	เพี้ยนจากภาษาไทย
ดอ	ระดับ 4	ดอ	เพี้ยนจากภาษาไทย, เสียงขาดหาย

ตารางที่ 7 คำยืมที่ทั้งออกเสียงยากและฟังเข้าใจยาก

แอลกอฮอล์	เฟอะเรดี้-เซต	แมคโดนัลด์
เคสชัน	เฟสทิวัล	ลาชชูอาว
สตร์บารี่-จัม	ฟลาชชู	
เซบ่นไเรบ่น	บอห์มียนราปโซดี	

4.3 ข้อจำกัด

ในการทดลองนี้มีข้อจำกัดคือ กลุ่มทดลองมีจำนวนที่ไม่มากและเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการเรียนภาษาญี่ปุ่นแตกต่างกัน แต่จากผลที่ได้ จะเห็นว่าพัฒนาการหลังการฝึกแชโดว์ในกลุ่มผู้ที่ไม่มีประสบการณ์ไปศึกษาที่ประเทศญี่ปุ่นค่อนข้างเด่นชัดกว่า การตรวจสอบครั้งนี้พิจารณาแต่การออกเสียงที่ผิดไป แต่ไม่ได้พิจารณาถึงการเน้นเสียงสูงต่ำ ซึ่งหาก

พิจารณาในรายละเอียด อาจได้ผลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการออกเสียงมากขึ้น เพื่อให้ได้ผลที่แม่นยำน่าเชื่อถือ อาจจำเป็นต้องศึกษากลุ่มทดลองที่มีจำนวนมากขึ้น ควบคุมคุณสมบัติให้ใกล้เคียงกัน รวมทั้งเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มที่ได้ฝึกแชโดว์กับกลุ่มที่ไม่ได้ฝึกแชโดว์ว่าจะมีความแตกต่างกันหรือไม่ หรือทำการทดลองทำนองเดียวกันหลายๆ ครั้งเพื่อให้แน่ใจว่าข้อสรุปที่ได้มาน่าเชื่อถือ

5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการทดลองเพื่อศึกษาว่าเทคนิคแชโดอิ่งมีประสิทธิภาพในการแก้ไขการออกเสียงคำยืมภาษาต่างประเทศของคนไทยหรือไม่ ได้ผลสรุปดังนี้

1. เทคนิคแชโดอิ่งมีประสิทธิภาพในการแก้ไขการออกเสียงคำยืมของผู้เรียนชาวไทย เนื่องจากอัตราการตอบถูกหลังการฝึกแชโดอิ่ง สูงกว่าอัตราการตอบถูกก่อนฝึกแชโดอิ่ง ในการทดสอบทั้งสองประเภท คือ แบบทดสอบเขียนตามคำบอกแบบเดิมคำ ($t = 3.21, p < .01$) และแบบทดสอบอ่านออกเสียง ($t = 4.24, p < .01$) อย่างไรก็ตามพัฒนาการของแต่ละคนไม่เท่ากัน กลุ่มผู้ที่ไม่มีประสบการณ์ในการศึกษาที่ประเทศญี่ปุ่นมีแนวโน้มที่จะพัฒนาได้มากกว่า

2. กลุ่มทดลองเชื่อว่าเทคนิคแชโดอิ่งมีประโยชน์ในการพัฒนาทักษะการฟังและการพูด และเห็นความสำคัญของการฝึกแชโดอิ่งว่าจำเป็นต้องทำซ้ำๆ ไม่ต่ำกว่า 5 ครั้ง โดยเนื้อหาที่ฝึกควรจะไม่ใช่ยากเกินความสามารถของตน

3. ในการสำรวจและกำกับติดตามตนเองของกลุ่มทดลองทำให้ทราบว่า กลุ่มทดลองตระหนักในจุดอ่อนของตน และมีแนวโน้มที่จะออกเสียงคำยืมภาษาต่างประเทศตามความคุ้นชินหรือประสบการณ์ของตน กล่าวคือ ก. หากเป็นคำยืมภาษาต่างประเทศที่รู้จักแล้ว โดยมากจะออกเสียงตามแบบญี่ปุ่น ข. หากเป็นคำยืมภาษาต่างประเทศที่ไม่รู้จักมีทั้งที่ออกเสียงตามแบบเสียงดั้งเดิมในภาษานั้นและที่ออกเสียงตามมาตรฐานการออกเสียงของญี่ปุ่น ค. หากเป็นคำเฉพาะที่เป็นภาษาแม่มักจะออกเสียงตามแบบภาษาแม่ ทั้งๆ ที่รู้ว่าอาจไม่สามารถสื่อให้คนญี่ปุ่นเข้าใจได้ และในบางครั้งจะพูดไปตามความเคยชิน หรือออกเสียงตามแบบที่เคยได้ยิน ขึ้นอยู่กับแต่ละสถานการณ์ ซึ่งน่าจะดีความได้ว่าแม้จะเพิ่มจำนวนการฝึกแชโดอิ่งก็ตาม หากพบกับสิ่งที่ไม่คุ้นชินในสถานการณ์การสื่อสารจริง ก็อาจทำให้ไม่สามารถออกเสียงได้อย่างถูกต้องเหมาะสมได้

จากการทดลองครั้งนี้ จะเห็นได้ว่ากระบวนการเรียนรู้คำยืมจากภาษาต่างประเทศของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยนั้น ก่อนข้างมีลักษณะยึดหยุ่นตามสถานการณ์ออกเสียงและหากตกอยู่ในสภาวะที่ต้องตอบได้ในทันทีก็จะนำเอาคลังคำที่สะสมไว้มากใช้ หากเป็นคำที่ไม่รู้จักก็จะประสบปัญหา การใช้เทคนิคแชโดอิ่งเพียงอย่างเดียว จึงไม่ได้นำไปสู่ทักษะการใช้อย่างแท้จริง การจะพัฒนาทักษะการออกเสียงของผู้เรียนให้ได้ผลจริงจึง จึงควรมีการให้ความรู้เรื่องหลักการในการออกเสียงในระบบเสียงของภาษาญี่ปุ่นและให้ผู้เรียนได้มีโอกาสกำกับติดตามตนเองเพื่อให้เกิดการตระหนักรู้ในข้อผิดพลาดของตนเองควบคู่ไปกับการฝึกเทคนิคแชโดอิ่ง

หากการฝึกแชโดอิ่งข้อความเดียวกันจำเป็นต้องทำซ้ำๆ ไม่ต่ำกว่า 5 ครั้งจริง สิ่งที่ต้องคำนึงให้ก็คือ แบบฝึกแชโดอิ่งควรต้องพิจารณาทั้งในด้านความเหมาะสมของเนื้อหาและระดับความยากง่ายที่เหมาะสมกับผู้เรียน นอกจากนี้ควรมีวิธีการประเมินประสิทธิภาพการฝึกแชโดอิ่งที่เป็นรูปธรรม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ในการกำกับติดตามตนเองได้ เหล่านี้เป็นประเด็นที่น่าจะได้มีการศึกษาในรายละเอียดต่อไป

References

- 岩下真澄(2008)「日本語学習者におけるシャドーイング訓練の有効性」『広島大学大学院教育学研究科紀要第2部』57, 219-228.
- 門田修平(2007)『シャドーイングと音読の科学』東京:コスモピア.
- 唐澤麻里(2009)「シャドーイングが日本語学習者にもたらす影響—短期練習による発音面及び学習者意識の観点から—」『お茶の水女子大学人文科学研究』6, 209-220.

- 迫田久美子・松見法男 (2004) 「日本語指導におけるシャドーイングの基礎的研究－「わかる」から「できる」への教室活動の試み－」『2004年度日本語教育学会秋季大会予稿集』 223-224.
- 迫田久美子・松見法男 (2005) 「日本語指導におけるシャドーイングの基礎的研究 (2)－音読との比較調査からわかること－」『2005年度日本語教育学会秋季大会予稿集』 241-242.
- 玉井 健 (2002) 「リスニング力向上におけるシャドーイングの効果について」(日本通訳学会第3回年次大会講演, Retrieved June 20, 2010, from <http://www.soc.nii.ac.jp/jais/kaishi2002/pdf/13f-tamai-lecture.pdf>)
- 千葉 真人、佐藤 純、大田 真也 (2009) 「日本人教師が感じているタイ人学習者の発音の問題点とその具体例」, 『国際交流基金バンコク日本文化センター 日本語教育紀要 (6),』 115-124.
- Yupaka Siriphonphaiboon et al. (2008) 「タイ人教師による日本語音声教育の現状調査」 日本語教育国際シンポジウム『東南アジアにおける日本語教育の展望』2008年10月 146-150.
- タサニー・メーターピスITT (2010) 「シャドーイングの効果に関する研究－外来語の発音矯正の観点から－」Paper presented in International Conference of Japanese Language Education 2010, National Chengchi University (NCCU), Taiwan on 1 August, 2010.
- タサニー・メーターピスITT (2010) 「外来語の発音矯正に対するシャドーイング法の効果と限界」Paper presented in International Symposium: The Application of Shadowing Method on the Acquisition of Second Language Speech National Taichung Institute of Technology (NTIT), Taiwan on 3 August, 2010.